

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobkyně: R. M., nar. X, bytem X
na základě plné moci zastoupena T. J., nar. X, bytem tamže
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, sídlem Křížová
25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),
v řízení o žalobě ze dne 18. 8. 2022 proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 7. 2022, č. j. X o
invalidní důchod

takto:

I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 7. 2022, č. j. X a
jemu předcházející rozhodnutí ze dne 11. 4. 2022, č. j. X se zrušují a věc se vrací
k dalšímu řízení žalované.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení č. j. X ze dne 11. 4. 2022 byla
žalobkyni snížena výše invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní
důchod pro invaliditu druhého stupně, neboť dle posudku OSSZ Plzeň – město ze dne 16.
2. 2022 již není podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. c) zdp invalidní pro invaliditu třetího
stupně, ale byla uznána dle § 39 odst. 2 písm. b) zdp invalidní od 16. 2. 2022 pro invaliditu
druhého stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její

Shodu s prvopisem potvrzuje H.K.

pracovní schopnost o 60 %.

2. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 1. 7. 2022, č. j. X, kterým žalovaná zamítla její námitky a potvrdila výše uvedené rozhodnutí s tím, že žalobkyni náleží invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně ode dne 16. 2. 2022 namísto invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, neboť podle posudku České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) ze dne 23. 6. 2022 je žalobkyně od 16. 2. 2022 invalidní pro invaliditu druhého stupně, přičemž rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V. (Duševní poruchy a poruchy chování), položce 3d (Schizofrenie, schizofrenní poruchy a poruchy s bludy, těžké postižení), přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 50-60 % s tím, že lékař zvolil na základě doložených lékařských zpráv a charakteru postižení s ohledem na další postižení zdravotního stavu a profesi žalobkyně horní hranici daného rozmezí, tj. 60 % s tím, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 18. 8. 2022 doručenou zdejšímu soudu téhož dne se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované s odůvodněním, že komplexní závěr o poklesu její pracovní schopnosti by si posudkový lékař mohl učinit až v souvislosti se zhlédnutím její osoby, k čemuž však nedošlo, neboť na přezkum nebyla přizvána a rozhodnutí bylo vydáno na základě přezkumného posudku jejího zdravotního stavu, jehož se nemohla zúčastnit, čímž bylo zasaženo do jejích práv a byla jí odepřena spravedlnost. Posudkový lékař nezhodnotil její celkovou výkonnost a těžce omezenou schopnost vykonávat denní aktivity vzhledem k položce č. 3 kapitoly V, jíž se stanoví procentní míra poklesu pracovní schopnosti. Žalobkyně trpí schizoafektivní poruchou depresivního typu a téměř všechny denní aktivity jsou těžce omezeny. Z důvodu velkého stálého vyčerpání, vzhledem k diagnóze a lékům, jež užívá, není schopna vykonávat pracovní činnost. Posudkový lékař nevzal v úvahu skutečnost, že se její stav v roce 2022 nadále zhoršil. Během doby, kdy jí byl přiznán v roce 2013 invalidní důchod, byla čtyřikrát hospitalizována v psychiatrické nemocnici a v roce 2022 došlo k hospitalizaci v PN Dobruška, kde jí byla následně navýšena medikace. Její zdravotní stav je komplikovaný s tendencí k suicidalitě. Vzhledem k její neschopnosti samostatně zajistit své základní životní potřeby není schopna výkonu žádného druhu práce, její psychický stav je natolik špatný, že pobyt v pracovním prostředí by zcela jistě vedl ještě k výraznějšímu zhoršení jejího zdravotního stavu, jenž by v konečném důsledku mohl vést i ke zvýšení rizika sebevraždy. Z těchto důvodů navrhl zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná dne 8. 9. 2022 ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že ve věci byl lékařem žalované vypracován posudek, jenž dle jejího názoru splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, kdy lékař jednoznačně vymezil rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně. S ohledem na námitky žalobkyně navrhl žalovaná důkaz posudkem

Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení

IV.

Posouzení věci soudem

5. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. S ohledem na stanovisko žalované bylo ve věci v souladu s ustanovením § 49 s. ř. s. nařízeno ústní jednání.

V.

Rozhodnutí soudu

6. Námitka žalobkyně týkající se osobní neúčasti při posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem není důvodná, neboť právní úprava v ustanovení § 8 a § 16a zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení obligatorně nezakotvuje osobní účast posuzované osoby. V neposlední řadě soud odkazuje na ustanovení § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Daný pokles invalidity je tedy možné určit jen za pomoci zjišťovací lékařské prohlídky, avšak jak již bylo výše zmíněno s odkazem na uvedená ustanovení, žádný právní předpis nezakotvuje povinnost takového vyšetření, které by bylo nutné provést za osobní účasti posuzované osoby, k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 4 Ads 65/2012-21. Dále se Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. června 2012 č. j. 6 Ads 1/2012 – 34 „zaobíral námitkou stěžovatele, že při posuzování zdravotního stavu před OSSZ Teplice nebyl podroben zdravotní prohlídce. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na § 8 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., zákon o provádění a organizaci sociálního zabezpečení podle kterého OSSZ při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti fyzických osob pro účely invalidity vychází zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě výsledků funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy. Obligatorní osobní vyšetření posuzované osoby posudkovým lékařem OSSZ tedy zákon nepředpokládá, jedná se pouze o možnost, již je posudkový lékař oprávněn využít podle své vlastní úvahy.“ Na projednávanou věc se tedy vztahuje výše zmíněná judikatura a okolnosti daného případu proto nedeklarují pochybení v důsledku neosobní účasti při kontrolní lékařské prohlídce žalobkyně.
7. Žalobkyně dále namítala nedostatečné posouzení jejího zdravotního stavu. K tomu soud není oprávněn se vyjadřovat, protože v této věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců posudkové komise MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS). Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)].

8. Soud proto požádal PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 24. 11. 2022 za účasti odborných lékařů z oboru psychiatrie, jemuž žalobkyně nebyla přítomna. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (1. 7. 2022) byla žalobkyně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, šlo o invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70%, s datem vzniku 18. 1. 2013; doba platnosti posudku (lhůta KLP): trvale. Komise uvedla, že dle doložené zdravotní dokumentace (lékařských nálezů MUDr. M. R., MUDr. J. M., MUDr. J. R., MUDr. M. K., MUDr. E. K., MUDr. T. K. a zpráv z hospitalizací žalobkyně v Psychiatrické nemocnici v Dobřanech) jsou rozhodujícími zdravotními postiženími schizoafektivní psychóza, psoriasis vulgaris a diabetes mellitus 2. typu na PAD bez komplikací. Žalobkyně byla osmkrát hospitalizována v psychiatrické nemocnici, změny jejího psychického stavu jsou dále již léčbou neovlivnitelné a prognóza je nepříznivá. Žalobkyně trpí schizoafektivní poruchou, je depresivní typ s postprocesuálním defektem osobnosti, emotivity a kognitivních funkcí, průběh choroby je chronický s častými relapsy a neúplnými remisemi. PK MPSV byla v souladu s posudkovým hodnocením OSSZ Plzeň-město i s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že se u žalobkyně jedná o těžké postižení, častější ataky, mezi nimiž přetrvává závažná reziduální symptomatika, výkon některých denních aktivit je podstatně narušen. Rozhodujícím zdravotním postižením je schizoafektivní psychoza, ostatním zdravotním postižením je psoriasis vulgaris, diabetes mellitus 2. typu na PAD bez komplikací. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 60 % podle kapitoly V, položky 3d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Nelze hodnotit dle stejné kapitoly, položky 3e, neboť se nejedná o zvlášť těžké postižení, časté ataky s funkčně těžkou reziduální symptomatikou, trvalá psychotická nebo reziduální symptomatika těžkého stupně, závažné narušení výkonu téměř všech denních aktivit. Vzhledem k tomu, že žalobkyně není schopna využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, pokračovat v předchozí výdělečné činnosti, se podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky zvyšuje tato hodnota o 10 %, přičemž celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti činí 70 %. V tomto se posudkové zhodnocení liší od předešlých dvou. Výkon výdělečné činnosti žalobkyně nevyžaduje zcela mimořádné podmínky podle § 6 vyhlášky o posuzování invalidity. K datu vydání napadeného rozhodnutí byla dle tohoto posouzení žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Datum vzniku dnem psychiatrického vyšetření 18. 1. 2013 – trvá. Stanovena platnost trvale vzhledem k dosavadnímu průběhu onemocnění, celkem 8 hospitalizacím, přičemž není předpoklad zlepšení a stabilizace zdravotního stavu.
9. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost

v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

10. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti byly PK MPSV shledány.
11. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byli-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
12. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž došlo ke snížení stupně invalidity a výše invalidního důchodu s tím, že jí namísto invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně náleží invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 24. 11. 2022 má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované se u žalobkyně jednalo o invaliditu třetího stupně a nikoli pouze o invaliditu druhého stupně, a proto je žaloba podaná důvodně. Soud proto napadené rozhodnutí žalované a jemu předcházející rozhodnutí poté, co věc projednal, rozsudkem zrušil pro vady řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.) spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobkyně i ke dni vydání napadeného rozhodnutí odpovídal třetímu stupni invalidity, když míra poklesu její pracovní schopnosti činila 70 %, avšak lékařem OSSZ a lékařem ČSSZ byla přiznána pouze míra poklesu 60 %. Po právní moci tohoto rozsudku proto bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobkyně je dle posudku PK MPSV ze dne 24. 11. 2022 i nadále invalidní pro invaliditu třetího stupně a to od 18. 1. 2013 trvale.
13. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšné žalobkyni, jež nebyla ve věci právně zastoupena, v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly a z tohoto důvodu soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň dne 9. 1. 2023

Shodu s prvopisem potvrzuje H.K.

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H.K.